

τοῦ πεύκου πρὸς ἐκροήν τῆς ρητίνης ΠΓενναδ. Ἑλλην. γεωργ. 11, 152. Συνών. *τρούπημα*. 3) Φωλεὰ πτηνῶν (κυρίως καταφύγιον εἰς κοιλώματα δένδρων) Β.Εὔβ.

4) Τὸ νὰ χρίῃ τις οἶον μὲ διάλυσιν ἐρυθροῦ ἀργιλώδους χώματος πατώματα καὶ τοίχους οἰκίας κττ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) 5) Διάρροια Μεγίστ.: Φρ. Πάει *βάρεμα* (πάσχει ἀπὸ εὐκοιλιότητα). 6) Μεταφ. ἡ ὥρα καθ' ἣν ἀνατέλλει ὁ ἥλιος Πελοπν. (Γέρμ. Μάν.) Σῦρ. κ.ά.: Τὸ *βάρεμα* τοῦ ἡλίου. Συνών. *ἀνατολή* 1, ἀντίθ. *δύσι*.

βαρεμάρα ἡ, Κεφαλλ. κ.ά.—Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βαρεμὸς* καὶ τῆς καταλ. -*άρα*, δι' ἣν ἰδ. -*αρος*.

Βαρειοσύνη, ὁ ἰδ.

βαρεματὰ ἡ, βαρηματὰ Κέρκ. Κεφαλλ. βαρεματὰ Ζάκ. Πελοπν. (Τριφυλ.) βαριματὰ Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Στερελλ. (Ἀράχ. Καλοσκοπ. Παρνασσ.) βαρηματὰ Κάλυμν. βαρισματὰ Κρήτ. βαρισματὰ Δ.Κρήτ. βαρισματὰ Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάρεμα* (II).

1) *Βάρεμα* (II) 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Τοῦ ὅσως μὲ *βαρεματὰ* ποῦ τ' ἀστραψαν τὰ μάτια. 2) Πληγή, τραῦμα Κέρκ. Κρήτ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ. Καλοσκοπ. Παρνασσ.) —Λεξ. Μπριγκ. Βλαστ.: *Ἦπεσε κ' ἦκαμε κακὴ βαρισματὰ 'ς τὸ δόδα Κρήτ. Ἦ βαριματὰ 'ς τοῦ κιφάλ' τ' εἶνι μιγὰλ' Αἰτωλ. Βαρεῖα βαριματὰ ἔχ' Ἀράχ.*

βαρεμὸς ὁ, σύνηθ. βαριμὸς πολλαχ. βορ. ἰδιωμ.

Ἐκ τοῦ ρ. *βαρειέμαι*, δι' ὁ ἰδ. *βαρῶ*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. Παρὰ Γερμ. τύπ. *βαρημὸς*.

Ἀνία, κόρος, στενοχωρία: Φρ. Δὲν ἔχει *βαρεμὸ* (δὲν κουράζεται). *Εἶναι βαρεμὸς* (ἐπὶ προσώπου ἢ πράγματος ὀχληροῦ) σύνηθ. *Βαριμὸς καταδεῖ* Λέσβ.

βαρεμωσύνη ἡ, Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *βάρεμα* (I).

Ἐγκυμοσύνη.

βαρένω, βαρύνω Κύπρ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) βαρένω σύνηθ. καὶ Πόντ. (Οἰν.) βαρένον βόρ. ἰδιωμ. καὶ Τσακων. βαίμενον Σαμοθρ. Μέσ. βαρύνομαι λόγ. σύνηθ. βαρύνομαι Πόντ. (Κερασ.) βαρύνομαι Θράκ. (Αἰν.) κ.ά. βαρύνομαι Θράκ. (Σαρεκκλ.) Μετοχ. βαρεμένος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀβαρεμένος Κρήτ. βαρυμένος Σίφν. βαρυμένους Θεσσ. βαρμένους Θεσσ. Στερελλ. (Ἀκαρναν.) βαρούμενος Λεξ. Βλαστ. 392. Θηλ. βαρᾶμένισσα Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. *βαρύνω*. Τὸ *βαρᾶμένισσα* ἀντὶ *βαρεμένισσα* κατ' ἐπίδρασιν τοῦ συνων. *βαρᾶσμένισσα*, δι' ὁ ἰδ. *βαρεάζω*. Ἡ μετοχ. *βαρεμένος* συμπίπτει καὶ μὲ τὴν μετοχ. τοῦ ρ. *βαρῶ*, ὁ ἰδ.

Α) Ἐνεργ. 1) Κάμνω τι βαρὺ Μακεδ. (Βογατσ.) Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) Τσακων. Καὶ ἀμτβ. γίνομαι βαρὺς ἢ βαρύτερος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): *Βάρυναν τὰ κάρβουνα, γιατί βράχηκαν. Βάρυνα ἀρκετὲς ὀκάδες* σύνηθ. *Ἐβάρυνεν τὸ γομάρ' κι ἄλλο 'κ' ἔσωξεν ἂ τ' ἄλογον* (ἔγινε βαρύτερον τὸ φορτίον καὶ δὲν ἤμπορεσε πλέον νὰ τὸ σηκώσῃ τὸ ἄλογον) Χαλδ. || Φρ. *Ἦ δεῖνα βάρυνε πολὺ (ἐπροχώρησε πολὺ ἢ ἐγκυμοσύνη τῆς) σύνηθ. Ἐβάρυνε ἡ κοιλιὰ τζη (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Κρήτ. Ἦ δεῖνα ἐβάρυνε πρὸ (εἶναι ἐτοιμὴ νὰ γεννήσῃ) Θήρ. Διὰ τὰς φρ. ταύτας πβ. Λουκιαν. Μισθ. συνόντ. 34 «βαρύνεται... τὴν γαστέρα καὶ σχεδὸν ἐπίτεξ ἐστίν». β) Ἐχω βάρος σύνηθ.: *Τὸ πρᾶμ' αὐτὸ βαρένει σὰ μολύβι. γ) Μεταφ. ἔχω βάρος ἡθικόν, λαμβάνομαι ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν ἀξίαν μου* σύνηθ.: *Βα-**

ρένει ἡ γνώμη τοῦ δεῖνα σύνηθ. Βαρέν' οὐ δεῖνα Στερελλ. (Ἀράχ.) *Πρέπει καὶ τὰ θυὰ νὰ ταιριάζουν καὶ νὰ καλοταιριάζουν, γιατί καὶ τὰ θυὰ βαρένουνε τὸ ἴδιο* ΚΠαλαμ. Τρισεύγ. 48. 2) Ἐπιβαρύνω τι σύνηθ.: *Τρώει πολὺ καὶ βαρένει τὸ στομάχι του. Μὲ βάρυνε τὸ φαῖ. Τὴν βαρένει τὸ παιδὶ ποῦ ἔχει 'ς τὴν κοιλιὰ τῆς. β) Προξενῶ βάρος, πιέζω, θλίβω σύνηθ.: Τὸ φορτίο βαρένει τ' ἄλογο. γ) Μεταφ. κάμνω τινὰ νὰ δυσανασχετῇ, στενοχωρῶ, ἐνοχλῶ σύνηθ.: Ἦν σὲ βαρένω, νὰ φύγω. Τὸν βαρένει κάθε τόσο ζητῶντας χρήματα. Καὶ ἀμτβ. δυσανασχετῶ, δυσφορῶ σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Βάρυνε ἡ καρδιά μου - ἡ ψυχὴ μου* σύνηθ. *Ἦ καρδιά μου ἐβάρυνεν ἀσ' αὐτὸν (ἀπ' αὐτόν, ἐξ αἰτίας του) Κερασ. 3) Κάμνω τι βαρὺ, δυσκίνητον σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Μὲ βαρένουν τὰ γερατειὰ μου - τὰ γόνατά μου κττ. Τὸν βάρυνε ἡ ἀρρώστια σύνηθ. Τὸ κακαδίκιν ἐβάρυνεν αὐτὸν (κακαδίκιν=ἀσθένεια) Κερασ. Καὶ ἀμτβ. γίνομαι βαρὺς, δυσκίνητος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Βάρυναν τὰ γόνατά μου - τὰ πόδια μου* σύνηθ. Διὰ τὴν χρῆσιν πβ. Ὁμ. I 165 «γυῖα βαρύνεται». β) Σκληρύνομαι Στερελλ. (Ἀκαρναν.): *Βάρινι τοῦ χουράφ' (δυσκόλως ὀργώνεται). 4) Καθιστῶ τινὰ ἔγκυον Κρήτ.: Ἐβάρυνέ δηνε κ' ἔστερα δὲν ἤθελε νὰ τὴν βάρη. Ἐβαρέθηκε ἡ δεῖνα. Συνών. γγαστρῶνω, φορτῶνω, φουσκῶνω. 5) Γίνομαι χειρότερος, ἐπιδεινούμαι, συνήθως ἐπὶ νόσου καὶ νοσοῦντος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): *Βάρυνε ὁ ἀρρωστος. Βάρυνε ἡ ἀρρώστια σύνηθ. Ὁ κακᾶς ἐβάρυνεν (κακᾶς=ἀρρωστος) Κερασ. Βάρυν' ἡ δ'λεῖα Μακεδ. β) Αἰσθάνομαι βάρος νοσηρὸν Μακεδ. (Ἀρν.): Πουλλὴ ζέστα, βάρυνι τοῦ κιφάλι μ'. γ) Κινδυνεύω Θράκ.: Ἄσμ.****

Ἦρθι κινὸς κι ἀρρώστησι, βαρένει νὰ πιθάνη.

δ) Ἀρχίζω νὰ ἀναδίδω δυσσομίαν ἔνεκα ἀποσυνθέσεως Πόντ. (Οἰν.): *Τ' ὀφάριν ἐβάρυνεν. 6) Κλίνω πρὸς τινὰ κατεύθυνσιν ἔνεκα τοῦ βάρους, ρέπω σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Βαρένει ἡ ζυγαριὰ ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος. Τὰ κλήματα βαρένουν ἀπὸ τὰ σταφύλια. Βαρένουν τὰ κλώμα ἀπὸ τὸν καρπό. Βαρένει ἡ βάρκα ἀπὸ τὴν μὲν μερῶν. Τὸ παραφώρτωσε ἀπὸ τὴν μὲν μερῶν τὸ μουλᾶρι καὶ βαρένει. 7) Κτυπῶ, κρούω Θεσσ. Μακεδ. (Βλάστ. Χαλκιδ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά.: Φρ. *Μὴ βαρέν' τοῦ μάτ' (προγνωστικὸν γεγονότος τινός) Βλάστ. 8) Χρίω, ἐπιχρίω. ἐπαλείφω οἶον μὲ διάλυσιν ἀργιλλώδους ἐρυθρᾶς γῆς τοίχους, πατώματα κττ. Μακεδ.: Βαρένον τοῦ δουξᾶτον. 9) Ἀνατέλλω Μακεδ. (Σιάτ.) Πελοπν. (Μάν.): Ὁ ἥλιος βαρένει Μάν. 10) Προσπαθῶ Μακεδ. (Βλάστ.): Βαρένον νὰ θρέψω τὰ πιδιά μ'.**

Β) Μέσ. 1) Αἰσθάνομαι ὄκνον νὰ πράξω τι, βαρύνομαι σύνηθ.: *Βαρύνομαι νὰ πάω - νὰ ντυθῶ κττ. σύνηθ. Ἀβαρέμα νὰ ζάον (ἐβαρέθηκα νὰ πάω) Τσακων. || Φρ. Δὲ βαρύνεσαι! (ἀποτροπὴ ἀπὸ πρᾶξιν τινὰ) πολλαχ. 2) Αἰσθάνομαι ἄχθος, στενοχωροῦμαι ὑπὸ τινος πολλαχ.: Βαρύνομαι τοῖς δουλειῶν - τοῖς φωνῆς κττ. Βαρύνομαι νὰ κάθωμαι.*

Γ) Μετοχ. 1) Θηλ. βαρεμένη, ἔγκυος σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Ἄσμ.

Μὲν Ἐβραῖοπούλλα θέριζε κ' ἦτανε βαρυμένη,

ὦρες ὦρες ἐθέριζε κι ὦρες ἐκοιλοπόνα

καὶ 'ς τὸ δεμάτ' ἀκούμπησε χρυσὸν νιδὸν νὰ κάμῃ

Θεσσ. (Ὁλυμπ.) Συνών. ἀποβαρυμένη (ἰδ. ἀποβαρένω), βαροκοιλιασμένη (ἰδ. βαρειοκοιλιασμένος), βαρειωμένη (ἰδ. *βαρειώνω), βαρετὴ (ἰδ. βαρετὸς <I>A 3), βαρ'γωμισμένη (ἰδ. βαρυγγωμῶ), βαρεῖα (ἰδ. βαρὺς), γγαστρωμένη (ἰδ. γγαστρῶνω), φορτωμένη (ἰδ. φορτῶνω), φουσκωμένη (ἰδ. φουσκῶνω). 2) Στενοχωρημένος Σίφν. κ.ά.: *Ἦ καρδιά*